

STU
KNO
VCE

NOVO OBSOTELJE

8
10

GLASILO ŠMARSKE KOMUNE IN NJENIH ORGANIZACIJ

Eno leto je spet preteklo. Kratek čas, vendar poln dogodkov, prijetnih in težkih, poln velikega dela in tudi uspehov. Šmarski občani smo opravili precej. Nove stavbe, zdravstveni dom, novi obrati v steklarni, trgovina v Rogatcu, modernizirana cesta, ogrodje Nove terapije v Rogški Slatini, vodovodi, občinske ceste in še marsikaj: to so delovne zmage vseh.

Ob novem letu se radi ozremo na prehojeno pot. Kljub silnemu trudu je bilo lepo. Z novimi upi, z vedno večjo voljo bomo nadaljevali, da nam bo lepše. In tako želimo vsem občanom čimveč zadovoljstva v letu 1964.

Izhaja občasno. Odgovorni urednik Marjan Ungar. Urejuje uredniški odbor pri Občinskem odboru SZDL. Izhaja drugo leto.

Predsednik Občinskega komiteja ZMS o mladinskih vprašanjih v šmarski občini

Po mojem mnenju je za mladino v šmarski občini najbolj pereče vprašanje izobraževanje mladine po končani osnovni šoli.

Lahko trdimo, da so sadovi šolske reforme že vidni, kar se kaže v kvaliteti in kvantiteti znanja učencev. Razlike v znanju pa se kažejo zaradi različno razvitih šol v občini. Prav bi bilo, da bi se začeto delo v reorganizaciji šolske mreže uspešno dokončalo, da bi naši osnovnošolski mladini res omogočili, da bi si lahko osvojila enako znanje.

Po končani osnovni šoli se naša mladina razcepi v 3 smeri. Del nadaljuje šolanje na šolah srednje stopnje, del se je usmeri v proizvodnjo, velik del pa ostane doma. Lahko trdimo, da se bo v nadalje najbolj izobraževala mladina, ki nadaljuje šolanje. Nekoliko na boljšem od kmečke mladine je glede nadaljnjega izobraževanja mladina, ki je zaposlena v proizvodnji. Vendar pa še tudi za to mladino ni storjeno toliko, kolikor bi lahko in moralo biti storjeno. Pereče vprašanje pa je, kako usmeriti mladino, ki ostane po končani osnovni šoli doma, na posestvu. Lahko trdimo, da je še danes v večji meri prepuščena sama sebi. Zainteresiranost učiteljev za nadaljnje sodelovanje z njimi upada, kar v veliki meri povzroča sedanji način nagrajevanja. Tudi tehnična inteligenca je pri tem malo storila. Če se vprašamo, kaj dela mladina v prostem času, lahko ugotovimo, da ga v precejšnji meri zapravlja v gostilnah in na plesu. Zaskrbljujoče pa je, da zahaja v javne lokale tudi mladina, ki je pred kratkim komaj končala osnovno šolo, kar je neprimereno. Kulturni nivo naše kmečke mladine še ni na zadovoljujočem mestu. Danes opažamo prav večkrat neollikano obnašanje naše mladine. Zanj je važno le, da pleše, ni pa važno kako se pri plesu obnaša in kako se za rane svečanosti obleče. Omenil bi, da so kaubojke in pulloverji praktični, a za svečanosti niso primerna oblačila.

Če pa se poglobimo v vzroke za tako stanje, pa moramo priznati, da je velikokrat pomanjkanje prostorov za tako neustrezno izživljanje mladine. Če se vprašamo, kaj so storila društva in ostale organizacije, da bi izboljšale tako stanje, lahko rečemo, da prav malo ali nič. Mladina, ki je združena v mladinsko organizacijo včasih ni sposobna reševati vseh problemov, ki se v njeni organizaciji pojavljajo. Marsikdaj bi mladinski aktivni potrebovali več razumevanja in tovariškega sodelovanja in svetovanja s strani ostalih društev in krajevskih organizacij.

Mladinska organizacija predstavlja rezervar s svojimi kadri, iz katerega bodo črpale ostale organizacije in društva. Mladina sprejema funkcije in dolžnosti. Vprašanje pa je, če bodo ti mladi ljudje dovolj sposobni za opravljanje nalog, katere jim družba zaupa. Šele potem, ko bodo posmezne organizacije pomagale mladini pri delu v njihovi lastni organizaciji, lahko od njih nekaj pričakujejo in zahtevajo.

Vemo, da današnji čas zahteva izobraženega in strokovno usposobljenega človeka na delovnem mestu. Radi hitrega razvoja gospodarstva pa se ne more in ne sme mladina zadovoljiti z izobrazbo, katere je bila deležna v osnovni šoli, ampak mora težiti za nenehnim izpopolnjevanjem in poglobljanjem. Delo, oziroma uspehi v nekem podjetju so odsev izobrazbe celotnega kolektiva in še v večji meri delavskih svetov in upravnih odborov, v katere se vključuje vedno več mladine. Če dosedaj mnoga podjetja, kot kažejo ankete, žal niso skrbele za izpopolnjevanje svojih članov, naj postane nosilec teh pobud ali bolje rečeno zahtev mladina. Jasno ji mora biti, da bo delovno mesto, ki ga bo zasedel, odvisno od njegove izobrazbe.

V naši izobraževalni sistem so že uvedene nekatere nove oblike izobraževanja, ki razširjajo možnosti pridobivanja splošno družbeno-ekonomske in strokovne izobrazbe. Vendar praksa kaže, da smo se teh oblik vse premalo posluževali. Jasno je, da niti izobraževanje na delovnem mestu, v izobraževalnih centrih, še ni zavzelo obsega, ko bi lahko trdili, da so dane vsakemu mlademu delavcu vse možnosti nadaljnjega splošnega in strokovnega izobraževanja, ki bi moralo postati ne samo možnost, ampak tudi obveza tako za gospodarske organizacije, kot tudi za posameznika.

Vprašanje dopolnilnega izobraževanja pa je najbolj pereče za mladino, ki po končani osnovni šoli ostane izven delovnega in rednega procesa, za mladino, ki ostane na privatnem sektorju našega gospodarstva. Tej mladini bi morali odpirati perspektivo v smer kmetijstvu s tem, da bi ji omogočili razširitev splošno družbeno-ekonomske in potrebne strokovne izobrazbe za kvalificirano delo v kmetijski proizvodnji. S tem, bi po vseh verjetnosti zmanjšali beg mladine v industrijske centre in bi se lažje reševalo vprašanje zaposlitve mladih ljudi.

Če pričakujemo, da bo mladina nosilec vsega naprednega tudi na vasi, bi moralo dopolnilno izobraževanje mladine na vasi postati sestavni del programov razvoja kmetijstva v občini, in to enako pomembno za družbeni sektor, kot za kooperacijski privatni sektor. Zato bodo morale občinske skupščine prevzeti glavni del obveze za ustvarjanje pogojev in organiziranje oblik dopolnilnega izobraževanja za kmečko mladino.

Statistični podatki, ki so nam na razpolago za našo občino

nam kažejo zaskrbljujoče rezultate. Od 4.640 mladincev v starosti od 10 do 19 let je 73 nepisemnih, skupno število nepisemenih pa je neprimerno večje - znaša 320. Tu je treba upoštevati, da so med temi v večini ljudje, ki so duševno zaostali ali nerazviti in bi dosegli stopnjo pismenosti le s šolanjem v posebnih šolah.

Z ozirom na doseženo šolsko izobrazbo pa je stanje sledeče:

15.653 ljudi ima samo 4. razrede osnovne šole,
4.757 ljudi ima dokončano osnovno šolo,
1.397 ima nižje in visoke kvalifikacije,
393 ljudi ima srednjo izobrazbo,
120 ljudi je dokončalo gimnazijo,
119 ljudi pa višje šole in fakultete.

Iz navedenega sledi, da je odstotek mladine, ki ima nedokončano osnovno šolo visok. Če je stanje tako, nam je jasno, da ga je treba izboljšati. Naš cilj je, omogočiti mladim, ki sedaj obiskujejo osnovno šolo, da bodo dokončali, tistim pa, ki nimajo vseh razredov osnovne šole, je treba omogočiti, da v večernih šolah vrzel nadoknadijo.

Zgoraj navedeni podatki se nanašajo na celotno prebivalstvo. Slika 25 delovnih organizacij, v katerih je zaposlenih 3.464 ljudi pa kaže, da je v njih 777 nekvalificiranih delavcev, 562 polkvalificiranih, 1.130 kvalificiranih in 221 visokokvalificiranih. Večina nekvalificiranega kadra je zaposlenega v Gradbenem podjetju 185, v Zdravilišču 112, Kmetijski zadrugi 141, Steklarni 144, Industrijsko steklarski šoli 57 in Oblačilih 36.

Vzrok za število nekvalificirane delovne sile je v tem, ker vodstvo podjetij ne predvidevajo manjše zasedbe nakvalificirane delovne sile, oziroma ne skrbe, da bi se stanje popravilo.

Drastičen primer so Oblačila, ki sploh ne predvidevajo večje zaposlitve kvalificirane delovne sile, čeprav imajo sedaj v glavnem zaposleno nekvalificirano delovno silo. Nekaj podobnega pa je tudi v gostinskih podjetjih v Rogaški Slatini. Če pa primerjamo izobrazbo zaposlenih proizvajalcev vidimo, da je z nepopolno osnovno šolo v proizvodnji zaposlenih 1.283 ljudi, z osnovno šolo 975, z nižjimi šolami 532, s srednjimi šolami 142, z višjimi 6 in z visokimi 19 ljudi. V naši proizvodnji pa je še vedno 17 nepisemenih.

Iz navedenega sledi, da je v našem gospodarstvu premajhno število ljudi s srednjo in zlasti še z visoko in višjo izobrazbo. Za uspešno poslovanje kadrov v posameznih podjetjih je nujna sistematizacija delovnih mest. Nekatera podjetja so pristopila k reševanju tega problema z neresnostjo. To pa je vidno v istih podjetjih, v katerih so na vodilnih položajih ljudje, ki nimajo ustrezne izobrazbe, oziroma zasedajo mesta, za katera je predvidena višja izobrazba. Prav ti ljudje pa nasprotujejo zaposlitvi ustreznih strokov-

njakov in ponekod celo dajejo izjave, da jim niso potrebni. Vse to pa iz razloga, ker se boje za svoje položaje. Iz istega razloga ne skrbe za bodoče kadre s štipendiranjem. Res je, da so se nekateri izmed teh v času let za delo usposobili in je njihovo delo uspešno. Nikjer pa ni rečeno, da bi mlada, oziroma novo strokovno moč z ustrezno izobrazbo ne opravljala isto delo prav tako uspešno in upam si trditi, da bi s poglobljenim znanjem in novimi pogledi delovala celo uspešnejše. Ne mislim pa na tem mestu trditi, da je tem tovarišem, ki so že sedaj na višjih položajih, izobrazba nepotrebna. Nasprotno, hočem poudariti le to, da je izobrazba nujna, da ~~si~~ jo morajo naknadno pridobiti. Ne mislim pa poudarjati samo izobrazbo. Današnja družba zahteva človeka, ki bo socialistično zgrajen. Zlasti bi tu omenil kader, ki poučuje današnjo mladino.

Podobno stanje se kaže tudi v upravah in upravnih službah gospodarskih podjetij. Žal, tudi tu prevladujejo ljudje z nižjo izobrazbo, ki jih je 163, z nepopolno srednjo šolo pa 62, s srednjo in visoko šolo komaj 185, med tem še imamo zaposlenih z osnovno šolo 44 ljudi.

Radi premajhnega splošnega in strokovnega znanja se število zaposlenih administrativnih moči v nekaterih upravah ne prestando večja in pride do velikega nesorazmerja med številom uslužbencev in ljudi zaposlenih v neposredni proizvodnji.

Taki primeri so n.pr.: Strojno podjetje "Rosla" v Rogaški Slatini in Prevoznništvo KZ - 1 : 4. Podobno stanje pa je tudi v naslednjih podjetjih: Kmetijska zadruga Šmarje pri Jelšah "Oblačila" v Rogaški Slatini in Trgovsko podjetje "Jelša" v Šmarju 1 : 6, prav tako pa je stanje tudi v Pekarni v Rogaški Slatini in Mlekarni v Šmarju 1 : 7.

Prepričani smo, da bi se lahko število uslužbencev zmanjšalo, če bi si pridobili ustrezno izobrazbo. Delo, ki ga opravlja danes precejšnje število uslužbencev z naporom, ki se pri svojem delu ne znajdejo, bi lahko opravljalo manjše število ljudi, ki bi imeli primerno izobrazbo in strokovno znanje.

V sistem samoupravljanja se vključuje vedno večje število proizvajalcev. Vprašanje pa je, če bodo člani delavskih svetov in upravnih odborov res sposobni aktivno sodelovati v teh organih, če bodo sposobni reševati probleme, ki se v gospodarskih organizacijah pojavljajo. Vemo, da se v UO in DS tudi uveljavlja mladina. Delovanje teh pa ne more biti uspešno, dokler bo njihova struktura tako zaskrbljujoča, kot je danes, saj je v delavskih svetih le 131 ljudi s popolno osnovno šolo, 96 z nižjo, 70 članov s srečno šolo, 2 člana z višjo, 6 članov z visoko in 84 članov z nepopolno osnovno šolo. Nujno bi bilo, da bi ti člani bili deležni splošno družbeno-ekonomskega izobraževanja, da ne bodo

le privesek, ampak delujoč faktor. Prav ti mladi ljudje morajo videti v porastu in uspešnem gospodarjenju podjetja perspektivo zase in za mladino, ki je nosilec naše bodočnosti.

Tovarišice in tovariši, če je kdo odgovoren za uspešno gospodarjenje v podjetjih lahko trdimo, da je ravno mladina. Ona mora biti nosilec vsega naprednega v podjetju, ona mora poznati do potankosti delovni proces in videti perspektivo. Ljudje pa, ki so danes na vodilnih položajih se morajo spoprijazniti z dejstvom, da je proces rotacije nujen in da jih bo slej ko prej zajel. Mladi ljudje, ki bodo prišli na njihova mesta se morajo zavedati odgovornosti, ki jo bodo s tem sprejeli. Njihovo delo mora biti tako, da jim ne bo mladina, ki bo sčasoma zamenjala tudi njih, imela kaj očitati.

Lahko trdimo, da je danes mladina, ki je ustrezno usposobljena za prevzem novih položajev, napredna in delovna. Večkrat pa se dogaja, da pride v konflikt s starejšo generacijo, kar onemogoča, ali pa vsaj slabi njeno uveljavljanje. Toda takšni primeri so le redki in se nesoglasja takoj uredijo.

Naša občina je pretžno kmetijska. Industrija je v njej slabo razvita. Tudi perspektivni plan ne predvideva večjega porasta industrije. Vedno večja sredstva pa se bodo vlagala v kmetijstvo. Ker je kmetijstvu bodočnost naše občine, se moramo temu primerno usmeriti k izobraževanju mladine. Za povojna leta je bil značilen beg mladih ljudi v mesta in industrijske kraje, ker so imeli tam možnosti za večji zaslužek. V veliki meri velja to še danes. Tudi danes ostaja na kmetijah v glavnem le tista mladina, ki nima ustrezne izobrazbe. Vprašamo pa se, če bo lahko ta mladina brez dopolnilnega izobraževanja postala nosilec moderne kmetijske proizvodnje. Mislim, da je dolžnost današnje družbe, da pokaže mladini, da je tudi na področju kmetijstva njena bodočnost, predvsem pa ji morajo to prihodnost tudi zagantirati. Potrebno bi bilo za mladino, ki naj bi ostala na področju kmetijstva, organizirati posebne tečaje, šole, seminarje, v katerih bi se mladina specializirala za posamezne panoge kmetijstva. Po uspešno zaključenih tečajih naj bi dobila ustrezne dokumente o kvalifikaciji. Zavedati se moramo, da zahteva moderno kmetijstvo tudi strokovnjake. Danes pa se dogaja, da še tisti ljudje, ki imajo specializacijo za delo v kmetijstvu, beže iz službe. Vzrokov za to je več. Eden od glavnih vzrokov je v tem, ker se mladi človek bori z mnogimi težavami, zastarelimi gledanji mnogih ljudi in nazadnje je vzrok v nižjih osebnih donoskih.

Če hočemo, da bo kmečka mladina ostala na kmetijstvu, jo je treba že v osnovni šoli v to uvajati. Predvsem je treba

strmeti za tem, da bo čimveč mladincev končalo osnovno šolo, čeprav z več kot osemletnim šolanje, saj jim 48. člen Zakona o šolstvu to omogoča. Program šole naj bi bil v zadnjem letu nekoliko dopolnjen, prilagojen naj bi bil lokalnim prilikam komune. Če se vprašamo, zakaj mladi ljudje beže iz privatnega kmetijstva, lahko takoj odgovorimo, da niso videli perspektive, ker so se širile staromiselnosti govornice, da bo vse podržavljeno. To pa ni resnično, cilj naše družbe je ustanoviti večje družbene obrate tam, kjer so dani pogoji za to. Perspektivni plan razvoja kmetijstva šnarske občine predvideva dva večja obrata in to: živinorejski obrat v Imenskem polju in plantažni nasad jabolk v Skrbniku. Na ostalih področjih pa je cilj pomagati kmetom, da bodo lahko uspešno gospodarili. Zato se bo tudi v prihodnje dajalo kmetom posojila, da si bodo popravili poslopja in nabavili stroje, ki jih bodo potrebovali.

Danes, ko težimo za moderno kmetijsko proizvodnjo, ne samo na družbenem, ampak tudi na privatnem sektorju, bi morale odigrati v izobraževanju kmečke mladine važno vlogo kmetijske zadruga. Pri tem mislim poudariti, da si ne moremo zamisliti naprednega kmetijstva samo na družbenih posestvih, ampak tudi privatnih. Le takrat, ko bodo KZ med mladino uspešno opravile svojo funkcijo, lahko pričakujemo, da bo tudi na privatnem sektorju kmetijstva napredno in da bo sodelovanje med kmetom in zadrugo uspešno.

Pereč pa je tudi problem zaposlejevanja kmečke mladine. Prav tako pa je tudi stanovanja in prehrana predstavljata velik problem za mlade. Tu se je s strani gospodarske organizacije pramalo konkretnega napravilo. Samska stanovanja se ne gradijo v naši občini, a mimo tega mladi proizvajalci zelo težko pridejo do stanovanja, ker je konkurenca izredno močna, posebno v Rogaški Slatini in Šmarju. V takšni situaciji je del mladih izpostavljenih sebičnemu izkoriščanju stanodajalcev tako, da mnogi žive v izredno težkih pogojih. Skoraj da ni primerov, da bi nekoliko manjših podjetjih s skupnimi sredstvi gradilo objekte za samce oziroma, da bi se v večjih stanovanjskih zgradbah določen del gradil v te namene. Pri tem so mlada dekleta v najtežjem položaju. Ko postavljamo 7-letni perspektivni plan, bi morali predvideti možnost zaposlitve te mladine in pomisliti tudi na stanovanje in prehrano. Sedaj, ko se po podjetjih veliko razpravlja o 42-urnem delavniku, se moramo zavedati, da tudi urejene stanovanjske razmere delno pripomorejo k uresničitvi tega cilja. S tem bo odpadla vožnja in bodo prihajali delavci spočiti na delovno mesto in efekt njihovega dela bo večji. Istočasno pa bodo imeli več možnosti za nadaljnje izobraževanje.

Brez dvoma je izobraževanje, stanovanje in zaposlejevanje širok problem, ki ga verjetno nisem uspel povsem realno prikazati, vendar mislim, da ga moramo pričeti reševati in to ravno mi mladi, ker je za člane naše organizacije najbolj

pereč. Želel bi, da bi v čimbolj konkretni diskusiji povzeli določena stališča in si zadali naloge, ki bi v bodoče usmerjale naše delo. Mislim, da je potrebno, da dokažemo, da se pozitivni razvoj naše komune še bolj pospeši.

Janez Otorepec

Tekmovanje med krajevnimi organizacijami SZDL v šmarski občini

Spomladi je Občinski odbor SZDL ugotovil, da bi bilo potrebno delo KO SZDL čim bolj vsestransko razvijati in neposrednemu sodelovanju pritegniti čim večje število občanov. Načelno naj bi se strnili v vrstah SZDL vsi občani, ki imajo volilno pravico. Z razpisom tekmovanja med KO SZDL je občinski odbor skušal motivirati krajevne odbore SZDL, da bi z večjo voljo, z večjo načrtnostjo, in sistematično organizirano dejavnostjo razvili vsestransko dejavnost v različnih in ustrežnejših oblikah in poglobljenih metodah.

Tekmovanje je bilo razpisano v jubilejnem letu v počastitev Dneva republike. Tekmovalni program obsega organizacijsko - kadrovske dejavnosti, kjer gre zlasti za pridobivanje članstva, urejenost članske evidence, izvrševanje osnovne planske dolžnosti, ki se izraža v rednem plačevanju članarin, za uporabo sredstev, udeležbo in sodelovanje na sestankih, redno poročanje stike z občinskim odborom SZDL, izdatnejšo skrb za delovanje mladinske organizacije ter splošno množičnost delovanja KO SZDL. Drugi del programa je obsegal izobraževalno dejavnost v kvantitetnem in kvalitativnem smislu. Tu gre za število predavanj, organiziranje šol, posvetovanj, različnih tečajev, za udeležbo na teh in za pestrost ter različnost predavanj po obliki in vsebini. Posebej pa bi radi, da bi se razvila še dejavnost po klubih, kjer bi se na pri organizaciji take dejavnosti srečale vse organizacije posameznih krajev.

Tretji del tekmovalnega programa pa je obsegal izredno učinkovito obliko dejavnosti SZDL, ki močno pritegne občane, obenem pa prispeva k oblikovanju človekove zavesti in oblikovanju odnosov med ljudmi; to je prostovoljno delo. Tu gre zlasti za organizacijo krajevnih delovnih akcij, za prizadevanje pri olepšavi naselij, za urejevanje komunalnih objektov in za organizacijo samoprispevka.

Občinski odbor SZDL je vse leto spremljal delo krajevnih organizacij, za oceno delovanja pa je imenoval posebno komisijo, ki je temeljito proučila delovne rezultate.

Komisijo sestavljajo kot predsednik: Mirko Završnik in člani Darko Bizjak, Kovačič Franc, Ungar Marjan, Marica Bračun, Jožko Lojen, Janez Otorepec, Jože Romih in ing. Marija Fras. Predstavniki občinskega odbora SZDL so v dneh od 3. do 5. decembra obiskali vse KO SZDL, razen Stojnega sela in Zibike.

Občinski odbor je opazil, da dostikrat zavisi dejavnost krajevne organizacije SZDL od samoinciative, živosti in prizadevnosti odborov KO SZDL. Predvsem je od teh odvisno, kakšni so stiki z obč. odborom SZDL in pa s članstvom. Mnogi odbori niso pošiljali nobenih pismenih poročil. Značilno pa je to, da skoraj nikoli nismo bili obveščeni, kdaj imajo odbori odosno krajevne organizacije svoje sestanke. Če bi to vedeli, bi jih lahko pogosteje obiskovali in spremljali njihovo delo, čeprav s tem ni rečeno, da bi lahko obiskali vsaki njihov sestanek.

Skoraj povsod imajo za vzpostavljanje tesnejših stikov z občani poleg odbornikov, še nekaj poverjenikov. Smisel poverjenikov pa ni samo v tem, da bi pobirali članarino, temveč dosti bolj še v tem, da bi informirali občane, jim pojasnjevali občinsko politiko, jim vzporedno po svojih zmogljivostih komentirali dogodke po svetu in podobno. Opazili smo, če poverjeniki niso dovolj ugledni in razgledani ljudje, potem delo organizacije šepa. Pravilno so razumeli in organizirali delo poverjenikov zlasti še v Podčetrtku, kjer je organizacijsko najbolj utrjena KO SZDL; nadalje še v Bistrici ob Sotli, Kozjem, Virštanju, Polju ob Sotli in še nekje. Premalo pa so delali s poverjeniki in slabše organizirali dejavnost organizacije zlasti na Bučah, na Sladki gori, v Zibiki, v Stojnem selu, v Pristavi, Tržišču in še ponekod.

Ljudje cenijo organizacijo SZDL, če je ta ujela življenjski utrip v kraju, se znala ljudem približati, jim nudila mesto, kjer lahko izražajo svoje želje, potrebe in zahteve, jim omogočila, da neposredno sodelujejo in znala pravilno razumeti njihove težnje ter ščititi njihove pravice. Dobro so začutili v Podčetrtku, na Virštanju, v Kozjem, na Osredku, v Polju ob Sotli.

Ne moremo pričakovati, da bodo volilci sami od sebe iskali organizacijo SZDL in silili s članarino. Skoraj presečna nas, da se je na Bučah na razglas krajevnega odbora SZDL vendarle 66 volilcev zglasilo v šoli in se vpisalo v SZDL. Tu tudi samo teh 66 občanov vodijo v kartoteki, med tem ko se za ostale sploh niso pobrigali.

Marsikje ni opaziti potrebne samoinciative, ker se odbor ne znajde in prelagajo odgovornost ter bremena samo iz rame na ramo, ne znajo pa pristopiti k ljudem ali pa si zato ne vzamejo dovolj časa. Običajno odlašajo iz dneva v dan, dokler ne preteče leto in so v zadnjih dneh v ihti za pobiranje članarine, ki pa v celoletnem obsegu predstavlja za občana že kar precejšen izdatek.

Prostori so eden temeljnih pogojev za delo, vendar jih pa tudi tam, kjer so, ponekod ne znajo izkoristiti. Uspešno jih uporabljajo zlasti še v Rogaški Slatini, Virštanju, Kozjem in Mestinju.

Klubsko življenje se še ni dovolj izoblikovalo. Manjka predvsem organizatorjev in vsebine. Najbolj izkoriščajo televizijske oddaje na Virštanju. Zaradi nerazumljivega odnosa šole do organizacije, pa to ne izkriščajo v Zagorju in na Bučah.

Večje ali manjše oblike izobraževanja so imeli skoraj povsod, najbolj organizirano pa v Rogaški Slatini, v Podčetrtku, Imenem, Virštanju, Kozjem in Polju ob Sotli. K temu je izdatno pripomogla kmetijska zadruga s svojimi strokovnjaki in Delavska univerza. Izobraževanje ni bilo bolj uspešno in široko, ker primanjkuje predavateljev in sredstev.

Izredno uspešna oblika delovanja KO SZDL so bile delovne akcije, ki so najbolj razgibale naše občane. Pri tem so bili najuspešnejši v Kozjem, v Podsredi, v Podčetrtku, v Imenem, na Virštanju.

Značilno je tudi to, da so običajno tam, kjer so razvijali delovne akcije, tudi ostale oblike dejavnosti dosti bolj razvite. To opazamo tako v Kozjem, v Podčetrtku in na Virštanju.

Ugotavljamo pa tudi, da so se vse organizacije SZDL, zlasti ob volitvah in akciji za pomoč Skopju dobro izkazale, vendar težko razumemo, da pa za neko normalno delo organizacije niso dovolj vztrajne, ga razvijajo manj uspešno in to zlasti še v razvitejši polovici občine.

Ugotavljamo, da je zelo pomembno, če so si delovne organizacije pravočasno postavile svoje delovne programe. Take so potem boljše delovale in dosegle smotrne rezultate. Mnoge pa si delovnih programov sploh niso izdelale in prav tam je opaziti, da je njihova dejavnost dosti rahlejša.

Delovanje po sekcijah ni posebno zaživelno. Vzrok je predvsem v tem, ker skoraj povsod delujejo še različne organizacije in društva, kjer se občani udeležujejo po svojih željah in interesih. Tako je na primer v Kozjem bilo na pobudo SZDL ustanovljenih več organizacij in društev. Tam, kjer pa ostalih organizacij ni, le laže obnesejo sekcije, kot n. pr.: na Virštanju, kjer so osnovali pridno mladinsko sekcijo.

Tekmovanje samo je dobro pokazalo na stanje šmarskih organizacij SZDL in obenem opozorilo na hibe in pomanjkljivosti, ki jih bo potrebno korenito odpravljati.

Komisija je na osnovi tekmovalnih poročil in podatkov, ki jih je dobila z obiski, ugotovila, da so najboljše rezultate dosegle organizacije: Podčetrtek, Kozje, Polje ob Sotli, Osredek, Virštanj, Bistrica ob Sotli, Rogaška Slatina, Vinski vrh in Šmarje pri Jelšah ter Imeno, Podsreda, Ratanska vas in Kristan vrh. Predlagala je, da bi namesto 7 razpisanih nagrad, podelili 9 nagrad, s tem da bi prvo nagrado 200.000 dinarjev razbili na tri dele in bi prva nagrada znašala 150.000 dinarjev. To je opravičljivo zlasti še zaradi tega, ker ni nobene organizacije, ki bi izrecno vzorno delovala.

Člani komisije so vsak zase, tajno, na posebnih listkih odločali o zaporedni razvrstitvi in podelitvi nagrad krajevnih organizacij, potem ko so temeljito proučili vse pogoje in kriterije. Na osnovi tega je komisija dokončno predlagala, da se podelijo naslednje nagrade:

1. KO SZDL Podčetrtek	150.000	dinarjev
2. KO SZDL Kozje	100.000	"
3. KO SZDL Polje ob Sotli	80.000	"
4. KO SZDL Osredek	70.000	"
5. KO SZDL Virštanj	70.000	"
6. KO SZDL Bistrica ob Sotli	60.000	"
7. KO SZDL Rogaška Slatina	60.000	"
8. KO SZDL Vinski vrh	50.000	"
9. KO SZDL Šmarje pri Jelšah	30.000	"

Poleg tega je izrekla posebno pohvalo še krajevnim organizacijam Imeno, Kristan vrhu, Podsredi in Ratanski vasi.

Vsem krajevnim organizacijam SZDL, vsem prizadevnim občanom, ki so prispevali k uspehom v vsestranski dejavnosti in s tem h krepitvi komune iskreno čestitamo z željo, da bi se uspehi še povečali v zadovoljstvo in blaginjo celotne občine in naše socialistične domovine.

/izvleček iz poročila o tekmovanju/

Ob vstopu v Novo leto si želimo pristnih poslovnih stikov z našimi dobavitelji mleka. Ob tej priliki aperliramo na vse naše kmete - živinorejce, da se v bodoče še z večjo skrbjo posvetijo proizvodnji mleka. Povečana proizvodnja mleka lahko zelo veliko pomeni za našega proizvajalca, ker mu to daje dober in stalen dohodek. S to mislijo želimo vsem živinorejcem in našim poslovnim prijateljem srečno in uspehov polno novo leto 1964.

Kolektiv Zadružne mlekarne
Šmarje pri Jelšah

Zakaj potrebujemo urbanistični načrt v Šmarju?

Hotel bi opozoriti na nekatere specifične probleme trga Šmarje v času, ko bi morali izdelati urbanistični načrt naselja. Nekako pred letom dni je bil sklican pri občinski skupščini sestanek, kjer so sodelovali zastopniki raznih strok, ki morajo sodelovati pri načrtovanju nadaljnje rasti naselja. Urbanistični načrti se delajo za dobo 30 let in je za marsikoga težko dati tudi približne podatke za takšno razdobje. Te načrte izdeluje tehnično za naselje celjskega okraja Urbanistični zavod v Celju oziroma ustanova, ki je prevzela njegove pristojnosti. Prednost pri izdelavi načrtov imajo naselja, za katera komune prispevajo finančna sredstva. V nadaljevanju bi želel pokazati, da bi nam prispevek cca 200.000.- dinarjev za urbanistični načrt za Šmarje lahko mnogo koristil.

Načrt mora zagotoviti najbolj ekonomično rast naselja z obzirom na komunalne potrebe /vodovod, kanalizacija, cestno omrežje itd./.

Še bolj pa se mi zdi važno, da urbanistični načrt zagotovi čim prijetnejše bivanje v kraju samem. Ravno tukaj ne smemo dopustiti, da bi se mehanično prenašali principi načrtovanja mest za naše razmere, ampak moramo ob upoštevanju dejstva, da se tudi v bodoče ne bo širilo Šmarje dosti hitreje kot do sedaj, poskušati in ohraniti vse, kar daje kraju svojski pečat in razširja prebivalcu občutek domačnosti preko praga lastnega stanovanja ali hiše na celo naselje, ki mu mora seveda tudi nuditi maksimalne udobnosti in zadočiti čim bolj vsakodnevne praktične potrebe /bližina trgovin, ustanov, obrtnih delavnic itd./.

V Šmarju ni prišlo do takšnih anomalij, kot n. pr. v Žalcu, kjer so gospodarsko močni hmeljarji z individualnimi hišicami spremenili okolico avtoceste v Spodnji Savinjski dolini v eno samo neorganizirano predmestje. Priznati pa moramo, da so bile tendence v zadnjih letih pri nas enake.

Šmarje je dobilo v zadnjih letih iz strnjene naselja vse bolj značaj obcestnega naselja, kljub temu, da so bile v zadnjih letih, ko se je gradilo največ individualnih hiš, izdana vsega po tri takšna gradbena dovoljenja letno. Vendar pa predstavljajo prav ta zadnja leta za kraj velik napredek s svojimi dobrimi in slabimi stranmi, kar se tiče oblikovanja naselja v primerjavi s prvimi povojnimi leti, ko se je pri nas samo obnavljalo ter popravljalo fasade, kjer večje napake v urbanističnem smislu res niso bile možne.

Osnove za razvoj naselja so sedaj znane. Trasa železnice je dokončna, škoda je le, da niso zagotovili potrebnih prehodov. Cesta je gotova in v zvezi s tem so se izvršila pre-

potrebna popravila na kanalizaciji in povečale asfaltirane površine v trgu. Tretja konstanta je potok, katerega regulacija bi omogočila, da se Šmarje sezida v predelu med novim zdravstvenim domom, železnico do javne tehnice.

Prizadete ustanove bodo verjetno vedeli ali se lahko pričakuje gradnja recimo bančnega ali sodnega poslopja in podobnih stavb, sicer pa bi se tudi to zemljišče lahko sprostil za družbeno ali individualno stanovanjsko gradnjo.

Treba se bo tudi odločiti za novo lokacijo pokopališča, do čim predel pokopališča in športnega igrišča že dobiva svojo dokončno podobo. Takšnih problemov je seveda še več, osnovno pa je, da urbanistični načrt prepreči raztegovanje naselja proti Vinskemu vrhu, Zadržam, Senovici, Dvoru, Konepulam itd., ker bo secer v Šmarju daljša pot do šole, trgovine ali ambulante kot v Ljubljani, seveda brez ljubljenskih prometnih sredstev.

Še nekaj imam tu v mislih. K prej omenjenemu prijetnemu počutju brez dvoma spada razvito družabno življenje, efektno delo družbenih in političnih organizacij, kar pa se nujno zreducira na minimum, če vsak prebivalec stanuje na svojem hribu. V Velenju jih ne bo motilo, če si dvajset ali trideset rudarjev postavi hišice izven mesta za kakšnim gozdnim robom. Zaenkrat res še trgi okoli gledališča, kavarne, hotela in drugod v Velenju izgledajo kot nogočne kulise brez življenja, vendar obstoja perspektiva, da bo to kmalu dobro izkoriščeno, pri nas pa vsaka hišica izven Šmarja pomeni deficit v naših prizadevanjih, da gremo v korak s časom in da zadostimo poleg poklicnih dolžnosti tudi svojim družbenim, kulturnim, sportnim in drugim potrebam. Šmarje je provinca - vendar je lahko prijetna in živahna ali pa dolgočasna in ubijajoča, kar bolj kot kje drugje zavisi od notrnega načrtovanja žal bolj skromnih novogradenj.

Paziti bo tudi treba, da se ne bo izgubil prijeten vtis, ki ga je dobil sleherni tujec, ko je prvič videl našelje v samih vrtovih. Komunalna sredstva sedaj kot v bodoče ne bodo dovoljevale večjih sredstev za investicije ali vzdrževanje parkov. Tudi ni prva naloga naselja, ki predstavlja v osnovi izrazito knečko središče, da ureja nasade, lahko pa takšen ugoden efekt doseženo z malo truda, če se za to zanima vsak posameznik. Že sama takšna orientacija bi pripomogla, da se dokaj zamrlo skrb za vrtove poživi. Podobno se da tudi s skromnimi sredstvi stare hiše kaj lepo oplemenititi ter z malimi doniselnimi posegi vklopi v celoto.

Mogoče bo najprimernejše mesto za taka razpravljanja Turistično društvo, kjer bi lahko mnogo mnenja posredovali naprej, oziroma popularizirali pri prebivalstvu posege za opleševanje in izboljšanje našega trga.

Nima zveze z urbanizmom, vendar je po moje najbolj pereč problem trga Šmarje, da Šmarčani še nekaj let jemo kvalitetno slab kruh, ki ni nikoli svež in je zato še nekaj dražji kot drugod. Zato se misel na novo pekarno vsiljuje pred vse prej napisano. Kot zdravnik pa sem dolžan še javnost opozoriti, da pijeno v Šmarju bakteriološko neprimer- no vodo, nakar so rešitve že zdavnaj znane, vendar še ne realizirane. Kakor so prejšnja razmišljenja bolj podlaga za daljnje razprave, so slednje izredno nujne neposredne naloge.

/Avtor je priložil tudi tri zanimive slike, ki jih pa žal zaradi temničnih ovir ne moremo objaviti/.

Dr. Jožko Majhen

- . - . - . - . -

Po šmarskih krajevnih organizacijah

K o z j e

Krajevna organizacija SZDL Kozje je letos znala ostvari- ti smotrno mrežo poverjenikov in se ji je posrečilo dvig- niti število članstva od 490 na 650. Kartoteko so si ure- dili strogo po abecedi in pobrali 90 % članarine. Tudi klub- ski prostor so si uredili po svojih močeh, poskrbeli pa tu- di za širše delovanje občanov, ki so se letos prvič prav na pobudo organizacije SZDL zgrnili še v avto-moto društvo, /122 članov/, Turističnem društvu /131 članov/ in esperant- skem društvu /14 članov/. Že od nekdanj je bila mladinska organizacija v Kozjem zelo živahna. Predlani pa je nastal rahel premor, toda prav organizacija SZDL je letos zopet zgrnila mladino in se je v kozjanske mladinske organizacije vključilo 92 članov. Največji uspeh so v Kozjem pokazali z organizacijo prostovoljnih delovnih akcij. Tako so si u- redili stari grad, ceste na Ješovec, Sušico in Duplo, jav- ne studence, obnovili vodovod, pokopališče, krajevni park in parkirni prostor, sodelovali pri razstavi črnega ribeza in veliki proslavi "Kozjansko v boju", pri čemer je 348 čla- nov SZDL in ZMS opravilo 12346 delovnih ur prostovoljno. To je nedvomno lep uspeh.

Prav velika praznovanja in rastave, ki so bile letos v Koz- jem, pa so omogočile, da so občani z izredno voljo poskrbe- li za olepšanje kraja. Tu se je še posebej razgibalo mlado turistično društvo. Organizacija SZDL Kozje izvaja svoje naloge resnično lepo in je v izredno dobrih stikih z obačni.

Polje ob Sotli

Polje ob Sotli je zelo razgibana krajevna organizacija, kar se kaže zlasti v izredno lepi enotnosti občanov. Nima posebnih pogojev za delo, vendar je zanje značilno, da sodelujejo v vsaki akciji množično. Vso članarino so poravnali za vse leto že v I. četrtertletju in delovni program, ki so si ga v danih razmerah zadali, so izvršili v celoti. Letos so izvajali manj prostovoljnega dela kot prej, ko so gradili svoj zadružni dom. Tokrat so popravili cesto, zgradili brvi čez Bučo in Sotlo ter uredili pokopališče, pri čemer so delali 441 ur prostovoljno. Pravijo pa, da je nesreča za njihov kraj v tem, da ga zlasti mladi ljudeje prehitro zapuščajo, ker si morajo drugje iskati svoj kruh. Kljub temu se v Polju ob Sotli radi izoražujejo in so letos imeli celo vrsto kmetijskih predavanj, tečaj za prvo pomoč, zdravstvena predavanja in vrsto sestankov, na katerih skoraj nikoli ni bilo dosti manj kot 100 občanov. Poljanci so okusili trdoto tujine, zato so verjetno še bolj enotni in so se tudi pri vpisu skopskega posojila izkazali kot socialistično čuteči ljudje. Pred kratkim pa so izredno prisrčno skupno z nekdanjimi učitelji proslavljali 100 - letnico svoje osnovne šole, ki je zares njihova. K temu jubileju iskreno čestitamo!

O s r e d e k

KO SZDL Osreddek je najbolj odmaknjena organizacija v kozjanskih hribih. To je naselje kmečkih ljudi, kjer nimajo nobenih ustanov niti šol. Po valovitih strminah živi tu 77 volivcev in organizacija SZDL jim je skupno zatočišče. Skoraj vsi so strnjeni v njej, razen Sulčeve družine, kjer so sicer 4 odrasli člani, ki še niso zaslutili enotne povezanosti, ki združuje vse ostale osredske občane. Skrbno so si uredili evidenco in nenavadno zvesto pišejo zapisnike in dopise ter jih redno pošiljajo občinskemu odboru SZDL. Že razmere same so take, da je težko govoriti o pisanih oblikah dela. Letos so se najbolj razgibali ob gradnji česte Močnik - Osreddek, kjer so opravili 442 delovnih ur prostovoljno. Poleg tega pa so na enak način popravljali še kolovoze na Preski in Rakanci ter vodnjak na Dobrovi. V prostovoljno delo se je vključilo 49 obačnov, torej skoraj vsi, ki to zmorejo. Takrat, ko so volili so prav vsi opravili to dolžnost že do 10. ure zjutraj in so na volišče kljub strminam prišli tudi najstarejši Osredčani. Lepo je to, da so kljub težkim razmeram pri vpisu posojila za SKopje presegli naša pričakovanja. Posebnih izobraževalnih sestankov na Osredku niso imeli, toda sami niso povsem krivi za to. Daleč je ta kraj, vendar bi morali uslišati

njihove vloge, ko so posebej prosili, da bi radi poslušali predavanja iz zdravstva, živinoreje in negi črnega ribeza. Zdaj se posebej zavzemajo, da bi na njihovem območju udomačili črni ribez, kar bi nedvomno prispevalo h krepitvi sicer siromašnejšega gospodarstva.

V i r š t a n j

Tu so dosegli znova boljše delovne uspehe v organizaciji SZDL, ko so se osamosvojili. Predlanska združitev s KO SZDL Imeno ni bila posrečena, ker je ohromila samoiniciativnost virštanjskih občanov. To se je poznalo tudi v tem, da je takrat število članstva padlo na 45 %, med tem ko so se letos spet razgibali ter vključili v vrste SZDL kar 85 % vseh volivcev, kar je nedvomno za virštanjske razmere prav uspešno. Evidenco članstva so uredili strogo po abecedi in imajo posebej vodene tudi tiste obačne, ki še doslej niso začutili potrebe, da bi se aktivno vključili v organizacijo. Na pobudo KO SZDL so osnovali mladinsko sekcijo ter močno razgibali prosvetno ter strelsko dejavnost. Strelska družina je dosegala najboljše rezultate v šmarski občini in se uvrstila med najboljše strelske družine v celjskem okraju. Ljudje cenijo organizacijo SZDL na Virštanju zlasti še zaradi tega, ker je ujela stik z njimi, je njihova prava tribuna, preko katere uveljavljajo svoje prošnje in zahteve. Svojo enotnost so izrazili zlasti še pri gradnji gasilskega doma, ki so ga letos dogradili in pri tem opravili 1020 delovnih ur prostovoljno. Poleg tega so še delali pri čiščenju kraja, sodelovali pri praznovanju gonjega Obsotelja, si uredili amaterski oder, popravljali ceste, tako da je 119 članov SZDL opravilo 3916 prostovoljnih ur dela.

Zavzeto se tudi izobražujejo in je 5 kmetijskih predavanj obiskovalo povprečno po 40 občanov. Posebno koristno uporabljajo še televizijski sprejemnik, ki ga imajo v delno urejenem klubskem prostoru v osnovni šoli. Najmanj 2 krat tedensko prihajajo občani, ki spremljajo televizijski sporred. Ob izrednih mednarodnih dogodkih, kot je bila Titova pot, Kennedyjeva smrt, skopska katastrofa pa je prihajalo najmanj okoli 70 ljudi, s katerimi je krajevni odbor SZDL, zlasti še predsednik, razvijal razgovor in vodil razpravo. To je zelo uspešno žarišče neposrednih stikov z občani. Zdaj pa stoje spet pred novimi nalogami, ki so si jih zadali v delovni program za leto 1964. S prostovoljnim delom nameravajo zgraditi cesto od Verač proti Bučam in proti Bučki gori.

Bistrica ob Sotli

V organizacijo SZDL je vključenih 813 članov in so si evidenco uredili tako, da so izpisali vse volivce, in imajo zdaj jasen pregled, koliko ljudi so zajeli v organizacijo. Z vsako vas imajo po 2 poverjenika, ki naj v vsakem četrtletju obiščeta člane. Ti tudi krajevni odbor seznanjajo s problemi v posameznih naseljih. Že nekaj let ni mogla zaživeti mladinska organizacija, zdaj so se odrasli lotili tega vprašanja in upajo, da si bo mladina našla pravo vodstvo in se resno zamislila o svojem delu. Pred nedavnim so vključili 43 mladih članov. Letos so izvajali v kraju tečaj za prvo pomoč, tečaj za šivilje, tečaj za cestno-prometno vzgojo, 4 predavanja iz živinozdravstva, 3 iz živinoreje, 4 iz sadjarstva, 3 iz poljedelstva, 4 iz ljudskega zdravja ter o potovanju maršala Tita po Latinski Ameriki. Pri teh izobraževalnih oblikah je sodelovalo 1439 občanov. Poleg tega so lepo organizirali različne proslave in svoj krajevni praznik. Dramska sekcija je uprizorila komedijo "Kam iz zadreg". Na njihovem odru je gostovalo 5 tujih društev. Ob delavskem prazniku so imeli lepo povorko z baklado, poleg tega redno deluje njihova knjižnica, ki je prerasla že v občinsko merilo, in redno obiskujejo televizijski program. S prostovoljnim delom so uredili okolje partizanskega spomenika, pokopališče, strelišče, cesto Hrastje - Dalečna gorica, pomagali pri elektrifikaciji Hrastja in Plesa, popravili ceste v Kunšperku, sodelovali pri napeljavi industrijskega voda Križan vrh ter napeljavi javne razstveljave v Bistrici ob Sotli, pri čemer so opravili 1670 ur dela prostovoljno. Poleg tega so se z občani na Srebrniku, Križan vrhu in Trebčah dogovorili za gradnjo 8 km dolge ceste, za kar so sprejeli samoprispevek v višini 10 % od davčne osnove. Na zadnjem sestanku krajevnega organizacije SZDL so se domenili, da bi v Bistrici ob Sotli zgradili protiprašno cestišče, za kar so se sami obvezali prispevati pol milijona dinarjev. Pravijo še, da bodo skušali več napraviti še za turistične razmere v tem lepem predelu Obsotelja.

Rogaška Slatina

V krajevno organizacijo SZDL je vključenih 940 občanov, vendar evidence še niso povsem uredili. Veliko so si prizadevali, da bi znova poživali delo v prosvetnem društvu, toda naleteli so na precejšnje ovire. Zelo skrbno so pripravljali različne proslave. Krajevna organizacija je ponagala urediti steklarjen iz Skopja čim bolj ugodna stanovanja, da bi se ob veliki nesreči saj med nami počutili kot doma. Lepo so si uredili svoj klub, ki ga pa lahko uporabljajo tudi člani SZDL iz Tržišča. Svoje delo razvija-

jo v različnih komisijah. Veliko so opravili, da je uspe-
la združitev osnovnih šol, kar se je že zdaj pokazalo
strokovno in ekonomsko popolnoma upravičeno. Organizacija
obsega središče Rogaške Slatine in zato s svojo dejavno-
stjo usmerja in vodi celotno družbeno življenje v tem
kraju, ki je prilagojeno zlasti še turističnim potrebam.

V i n s k i v r h

To je spet oddaljena krajevna organizacija, ki deluje
v težkih razmerah. Razloge bi lahko poiskali v izredni
razvejanosti področja, kjer so domačije raztresene po
pobočjih. Ob skopskem posojilu so prav na tem območju
med kmeti dosegli najboljše rezultate v šmarski občini
in izredno lepo je, da so se tudi v akciji za krvodajstvo
ljudje iz Vinskega vrha sorazmerno najboljše obnesli. Zdaj
se trudijo, da bi si uredili še prostor s televizijskim
sprejemnikom. Doma so si urejali ceste na Vinskem vrhu in
Babnem vrhu. Verjetno se bo krajevna organizacija SZDL
še bolj razgibala, ko bodo vsi ljudje globlje razumeli
njen pomen in začutili, da je v njenem okrilju njihovo
mesto.

Šmarje pri Jelšah

To je obsežna krajevna organizacija, ki obsega 28 nase-
lij. Nekatera so zelo odročna in so zato z njimi rahlej-
ši stiki. Najtežje je delo v Kameniku, Dolu, Jazbinah in
Predelu. Evidenco so si lepo uredili. Na seji krajevnega
odbora so razpravljali o tem, da bi morali imeti več sred-
stev, če hočejo ustreznosrediščemu kraju v občini priprav-
ljati osrednje proslave in podobno. Klubski prostor so
si uredili s knjižnico in televizijskim sprejemnikom, ven-
dar ga bodo v kratkem morali izprazniti in se preseliti,
toda ne vedo še kam. V Šmarju so največje težave zaradi
prostorov in bi nujno potrebovali kulturni dom. Pričako-
vali bi, da bodo širše razvili izobraževanje, vendar ni
tako. Kljub temu so imeli predavanja iz kmetijstva, ši-
viljski in krojni tečaj ter nekaj zdravstvenih predavanj.
S prostovoljnimi delom so z večina urejevali športno igrišče,
kopališče in ceste. Bolje neposredneje bodo morali sode-
lovati še z občani po okoliških naseljih ter tudi te str-
niti v vrstah SZDL. Letos je življenje v kraju poživila
zlasti še mladina. Domačini so se lahko zgledovali ob
mladinskih brigadah, ki so zgradile skozi šmarsko občino
modernizirano cesto. Tudi to bo nedvomno prispevalo k
razvoju šmarskega gospodarstva in zlasti še turizmu.

I m e n o

Imeno je sicer kmečka vas, vendar nima šole niti drugih ustanov in so se prav letos prav odločno lotili, da si uredijo klubske prostore odnosno gasilsko - prosvetni dom. To je torej najbolj množična akcija za prostovoljno delo v zadnjih letih v tem kraju, kjer doslej ljudje niso medsebojno delovali tako povezano. Delovna akcija, v katero so letos vložili že 2882 delovnih ur, je močno strnila ljudi, izločila pa posameznike, ki niso hoteli sodelovati v interesu skupnosti. Poleg dela so občani prispevali tudi les, kamenje in zbrali sredstva za ostali gradbeni material, tako da je vrednost do sedaj opravljenega prostovoljnega dela že preko milijon dinarjev. Popravljali so še ceste, pri čemer so opravili 300ur prostovoljno. Manj so pa storili v organizacijskem smislu. Delujejo po sistemu poverjenikov, vendar so premalo posrkbeli, da bi se s poverjeniki med letom sestali. Zato niso pobrali niso članarine in tudi evidence niso dokončno uredili. Kljub temu lahko rečemo, da je Imeno letos doseglo določeno prelomnico v svojem delovanju, ker so uspeli razgibati ljudi in prelomiti s tradicionalno izoliranostjo. Odbor sam bo moral gledati še nato, da ne bo vse breme delovanja ležalo na ožjem krogu ljudi, temveč bo dejavnost odraz skupnega dela vsega članstva. Izvajali so tudi nekaj kmetijskih predavanj, sodelovali pri obsoveljskem prazniku in mladi obiskovali šolo za življenje v Podčetrtku.

P o d s r e d a

Tu šteje organizacija 197 članov, ki so povsem poravnali članarino. Največ so opravili pri gradnji vodovoda, kjer so občani sami opravili dela, kot je strokovno ocenil ing. Leander Litera, v vrednosti 6,991.000.- dinarjev. To je bila osrednja akcija in dejavnost socialistične zveze v podsredi. Posebne izobrazževalne dejavnosti pa niso razvijali.

Tako smo si ogledali krajevne organizacije SZDL. Naši občani so povsod delali. Ob Novem letu želimo vsem skupaj zdravje in zadovoljstvo ter veliko zadoščenja pri uspešno opravljenem delu, da bi dosegli čim boljše uspehe v nadaljnjem utrjevanju socialističnih odnosov in občine. Občinski odbor SZDL se vsem prizadevnim občanom, odborom krajevnih organizacij in vsem ostalim društvom in organizacijam, ki z velikim trudom delajo za naše skupne cilje, naj topleje zahvaljuje z željo, da bi naše sodelovanje še tesnejše!

PO NASIH KRAJIH SKOZI ČAS
/zapisek za naše šolarje/

Podčetrtek

Vas Podčetrtek stoji pod vzhodnimi odrastki Rudnice ob stari cesti Mestinje /Sodna vas/ - Bistrica ob Sotli. Ima 291 prebivalcev, ki se v glavnem bavijo s kmetijstvom, vinogradništvom, perutninarstvom. Vas je znan letoviščarski kraj. V tej smeri se razvija zlasti v zvezi z "atomskimi toplicami" v sosednji Harini Z-laki. Nad vasjo stoji na strmem hribu še dobro ohranjen grad. v 10. in 11. stoletju je Podčetrtek z okolico pripadal plemiški rodbini Breže - Seliški, pozneje 1072 leta pa je prešel v roke krške škofije. Doumevajo, da je bil grad Podčetrtek zgrajen najkasneje v začetku 12. stoletja, saj se že 1162 leta omenja kot last grofa Friderika Landsberga, fevdnika krške škofije.

Ta grad je služil kot obrambna trdnjava proti Madžarom in je stal na ravnici nad sedanjim, pozneje sezidanim gradom; ta prostor se še danes inenuje "stari grad". Leta 1441. je tedanji krški škof izročil grad kralju Frideriku III. Leta 1614. so graščino kupili grofje Tattenbachi, ki so bili že od 1549. leta grajski zakupniki. Zadnji lastniki gradu so bili grofje Attensi; ti so grad 1874. leta popravili in oplešali. Na gradu je bil nekoč sedež deželnega sodišča.

Podčetrtek je bil trg in tu so bili vsak teden sejmi. Naselbina je dobila ime po četrtku, ko je bil tržni dan in je graščak vodil sodstvo.

Prva cerkev v kraju je bila zelo stara. Na novo je bila sezidana leta 1347. Leta 1712 so jo temeljito predelali, pri čemer je izgubila prejšnjo gotsko obliko.

Sedanje šolske poslopje je bilo zgrajeno 1892. leta.

Med vojno so zasedli šolo nemški učitelji. Vse, kar je dajalo podobo slovenski šoli, je izginilo. Šolskega upravitelja Karla Černigoja so 9. maja 1945. ustrelili kot talca komaj nekaj ur pred osvoboditvijo kraja.

Prvi partizani so se okoli Podčetrтка pojavili koncem marca 1942 leta. V skupinah po dva ali trije so prenočevali v Zaborovcu pod Rudnico. Bili so v stiku z družino Jožeta Zolgerja in s prebivalci v okolici. Večina oseb, ki so sodelovali s prvimi borci, je bilo ustreljenih ali pa so končali v koncentracijskih taboriščih. Maja 1942. je prišla v te kraje že partizanska četica 16 mož. Vodja skupine je bil znani partizan Antonesko. Ko so okupatorji zaprli večino

gospodarjev, ki so bili v stiku s partizani, tako tudi Jožeta Žolgerja, so se partizani umaknili na Bohor.

Spomladi 1944. se je pojavil na Rudnici Kozjanski odred, ki je v svoje vrste privabil čedalje več domačinov. Večina prebivalcev Rudnice, Olimja, Imenega in Podčetrтка je bilo vključenih v NOB, bodisi kot kurirji, borci, aktivisti ipd.

11. in 12. septembra 1944 so borci Šercerjeve brigade napadli Podčetrtek. Padlo je več nemških žandarjev, pa tudi dva borca NOB. Naslednjega dne se je Šercerjeva brigada moralna umakniti pred mnogo številnejšim sovražnikom.

22. decembra 1944 so bili izdani borci NOB na Rudnici. Okupator je vas Rudnico požgal do tal. Ujete borce so ustrelili v Mariboru, mnogo prebivalcev pa zaprili.

Spomladi 1945 leta so enote Kozjanskega odreda osvobodile svet okoli Rudnice in osnovali so odbore ljudske oblasti.

Danes je življenje v Podčetrtku čisto drugačno. Prav letos so prvič razvili popolno osnovno šolo, ki združuje učence višjih razredov iz Olimja, Virštanja in Podčetrтка. Čeprav niso imeli veliko sredstev, so si pomagali s prostovoljnimi delom in si uredili prostore, izredno prijetne delavnice za tehnični pouk, igrišče, kotalkališče in okolico šole. Krajevna organizacija SZDL je znala strniti ljudi in celotno območje je letos prvič praznovalo praznik Gornjega Obsotelja v spomin na zagorskega junaka Eda Leskovarja, nekdanjega sekretarja KPJ za krapinsko okrožje, ki so ga 22. junija 1942. ubili na Virštanju. S tem utrjujejo tudi bratstvo in enotnost obeh ljudstev na bregovih Sotle, ki ni mogla nikoli biti umetna meja. Požrtvovalno so v počastitev praznika uprizorili na prostem zahtevno odersko delo "Noči ob jezu", ki pripoveduje o tistih težkih dneh, ko vojna tudi ob Sotli ni izbirala med krivimi in nedolžnimi.

Krajevna organizacija SZDL je izredno dobro organizirala stike s članstvom preko poverjenikov za vsakih 20 hiš. Poverjeniki ne pobirajo samo članarine, temveč so to uglednejši ljudje, ki jim ljudje zaupajo in se lahko z njimi pomenijo o težavah in problemih. V KO SZDL se je strnilo 80,8 % volivcev od Rudnice do Podčetrтка. Poverjeniki so tisti, ki sprejemajo vloge, pojasnjujejo razmere odboru, ki ima tudi tesne in redne stike z občinskim odborom SZDL. Letos so tudi znova popisali vse članstvo in uredili kartoteko, tako da ni dvoma, koliko volivcev resnično deluje v SZDL. Vso članarino so pobrali, kar je nedvomno odraz zavesti članstva in dobrega dela krajevnih poverjenikov.

V Podčetrtku je težko zlasti to, da nimajo ustreznih prostorov za prireditve. Tudi kino je v zasebnem, zelo vlažnem prostoru. Skromen prostor so si uredili v starem gasilskem domu, kjer je pravtako vse vlažno. Kljub vsemu so si ga ljubko uredili, vendar je cilj, da bi si zgradili sredi naselja vaški dom. V ta namen bodo zbirali skupaj z ostalimi organizacijami sredstva, da bi ga čimprej zgradili. KO SZDL skrbi še za mladinsko organizacijo, ki je sodelovala pri prostovoljnem delu. Vsi skupaj so letos opravili 3780 ur prostovoljnega dela. Poskrbeli pa so tudi za izobraževanje. V šoli za življenje, za katero so mladinci zbrali tudi nekaj denarja, so poslušali predavanje o mladostni dobi in njenih razvojnih značilnostih, o odnosih v socialistični družbi, o skrbi za zdravje, o družini, o lepem vedenju in rekreaciji v prostem času, o mednarodnih odnosih in še kaj. Posebej pa so v kraju skupno s kmetijsko zadrugo in delavsko univerzo pripravili predavanja o kmetijstvu, gozdarstvu in novi ustavi. Tu je zelo delavno prosvetno društvo, eno izmed redkih, ki ni držala križem rok. Dvakrat tedensko imajo kinopredstave. Poleg že zgoraj omenjene igre, so odigrali še Marinčevo komedijo "Poročil se bom s svojo ženo." Pionirska organizacija pa je ena najboljših v celjskem okraju. Prizadevajo pa si, da bi razvili klubske dejavnosti.

Poleg tega pa so že veliko razpravljali o sedemletnem načrtu, ki so ga priložili tudi tekmovalnemu poročilu ob zaključku tekmovanja med krajevnimi organizacijami SZDL v šmarnski občini. Načrt je odraz potreb ljudi v Gornjem Obsotelju, ne samo v Podčetrtku. Objekti, ki bi jih skupno s KO SZDL nujno potrebovali, so vodovod, kulturno-prosvetni dom, kopališče s toplimi vreli, ki so pri Podčetrtku, dobro cesto skozi Obsotelje, kar pa ni več v moči krajevnih organizacij, in podobno.

Nekaj, kar je največ vredno, je veliko zaupanje v prihodnost, za katero vlagajo svoje sile. Zdaj si bodo izoblikovali krajevno skupnost, ki bo verjetno širša od območja krajevnih organizacij Podčetrtek. Morda bo zajela še Imeno in Virštanj, o čemer se bodo morali občani v teh dneh podrobneje pomeniti, da bodo KO SZDL lahko podale najboljše predloge. O tem bodo morali temeljito pomisliti posebno še na Virštanju in Imenem.

Tako se spet piše zgodovina Podčetrška in okolice z vedno svetlejšimi listi, ko si ljudje ustvarjajo vedno lepše življenje.

STO LET OSNOVNE ŠOLE V POLJU OB ŠOTLI

/ 1863 - 1963 /

Leto 1863 pomeni za naše kmete leto uzakonitve kmečke obveze, proces katere je sprožila dunajska marčna revolucija 1848. leta. Tudi v staro Avstrijo so pričeli polagoma vstopati novi tokovi in je v novih družbenih odnosih kot posledici modernejših načinov gospodarstva je dobivala čedalje močnejšo veljavo buržoazija; postajalo pa je očitno, da so novi časi terjali izobraženejšega človeka, ki bi bil dostopen in uporabljen za prav tako modernejše načine proizvodnje, ki se je začelo v novih pogojih uveljavljati.

Nad šolstvom, kakršno je životarilo posebno pri nas v takratnih primitivnih pogojih, je držala svojo roko Cerkev. Šolanje je bilo sicer prostovoljno, kmečko ljudstvo je kazalo do šole različne simpatije, ob neurejenih življenjskih pogojih in materialnih sredstvih pa ni bilo najidealnejših perspektiv. Vendar duh časa tudi temu vprašanju ni prizanašal in ga je postavljajal v ospredje, saj si - podobno kakor tudi dandanes - ne moremo zamisliti zadovoljivega napredka proizvodnje in drugih gospodarskih panog brez izobraženega in šolanega človeka. Zato tudi ni čudno, da je v stari Avstriji izšel dne 14. maja 1869 Državni šolski zakon, ki je uvedel in uzakonil tudi šolsko obveznost od 6. do 14. leta.

Slovenski kmečki ljudje šoli v bistvu niso bili nikoli naklonjeni in so nje pomen pravilno vrednotili. N aprednejši so jo celo podpirali; je pa vrednotenje tega ali onega predmeta odvisno tudi od vzgojenosti in izobraženosti ljudi in ne najmanj od potreb in koristi, ki jih človek od nečesa ali nekoga pričakuje. Ne smemo pa pozabiti, da so zavladali često tudi v kmečkih predelih težki časi, slabe letine, gospodarske krize ipd., ki so vplivali na nezadovoljive kmečke dohodke, medtem ko šola brez materialnih sredstev ni mogla obstojati, delati, napredovati. Prav v takih okoliščinah moramo iskati tudi vzroke za napačna stališča posameznikov do svoje šolske ustanove, ki jih je v preteklosti prečestokrat čutilo na svoji koži v našem podeželju predvsem slovensko učiteljstvo.

Viri za prikaz zgodovine osnovne šole v Polju ob Šotli so posebno za prvih 60 let pičili - uničila je mnogo dokumentacije mračna doba okupacije med drugo svetovno vojno. Ohranjena pa nam je v celoti šolska kronika od šolskega leta 1922/23 do 1939/40, ustni podatki za dobo 1941 - 1945 in še nekateri drobnejši viri poleg ustnih virov za dobo od 1863 do šolskega leta 1922/23.

Dokler v Polju ni bilo šolskega posopja, so obiskovali otroci tega okoliša, ki obsega vasi Prelasko, Sedlarjevo, Polje, Brezovec in Lastnič, šole na Bučah, v Kozjem ali v Podsređi. Navedene vasi šolskega okoliša Polje so spadale v dve manjši kmečki občini: Sedlarjevo in Lastnič. Šola v Polju je bila ustanovljena na pobudo župnika Maksimilijana Kozovince leta 1863. Pred tem letom pa je stala nedaleč od sedanjega posopja nizka lesena baraka, v kateri je izkazoval vzgojiteljske zmožnosti Janez /Johan/ Hostnik, ki je bil gostilničar, učitelj, cerkovnih in organist. Za svoje delo je prejemal šolnino in plačilo v naravi /bero/.

Zasluge za zgraditev prvega šolskega poslopja, ki je bilo pod streho junija 1863, je imel torej Maksimilijan Kozovinc, župnik župnije sv. Nikolaja v Polju. K stroškom za to zgradbo je prispeval eno tretjino v znesku 4.045 goldinarjev štajerski verski sklad, drugi dve tretjini pa sta plačali občini Sedlarjevo in Lastnič.

Ob pričetku je to šolo obiskovalo kakih 60 učencev in učenk. Prvi učitelj je bil Anton Eberl, ki je služboval na šoli od 1863 - 1875. Kot učitelj je prejemal nedoločeno bero vinskega in žitnega pridelka ter obresti od glavnice 4.000 goldinarjev, ki jih je bil župnik Kozovinc šoli ustanovil z namenom, da orpošti občane šolnine. Učitelju Eberlu sta sledila učitelja Skaza Franc in Hönigmann Ivan. Iz Popotnikovega koledarja za l. 1887, str. 15. razberemo naslednje: "Polje /Podčetrtek - okraj Kozje, enorazrednica, Skaza Franc, uč., rojen v Velenju, leta 1859." - Iz Popotnikovega koledarja za leto 1891, V. leto, str. 22, pa tole: "Polje /pošta Podčetrtek/ - okraj Kozje, šola ustanovljena leta 1863, enorazrednica 107 in 111 je 208 soloobiskujočih otrok, Hönigmann Ivan, pom. učit."

Ker je število otrok neprestano naraščalo, so enooddelčno šolo razširili l. 1893 v dvoooddelčno šolo. Dasiravno je bil takratni krajevni šolski svet hud nasprotnik razširitve šole, je bila prizidava in nadzidava šolskega poslopja, ki so jo bili pričeli dne 6. maja 1893, do jeseni 1893 dovršena. Stavbo je zgradil na račun občine Anton Bovha, posestnik na Bučah, za 5.516 goldinarjev. Na staro šolo so postavili prvo nadstropje, k poslopju pa prizidali stopnice in stranišče. Enonadstropna stavba je dolga 16,25 m, široka 9,50 m; zgoraj sta dve lepi učilnici, v vsaki je bilo približno 50 otrok, spodaj pa pisarna in stanovanje za učiteljstvo, prav pod njimi pa kletni prostori in drvarnica.

V že omenjenem Popotnikovem koledarju za leto 1897, IX. leto, str. 25 beremo naslednje: "Polje /pošta Podčetrtek/ - okraj Kozje: v letih 1892 - 1895 bila na šoli Hönigmann Jedviga, učit. ženskih ročnih del /tudi za Buče/.

Dvorazrednica 111 in 122 šoloobveznih, 110 in 120 šoloobi-
skujočih otrok, šola ima vrt. Hönigmann Ivan, nadučitelj,
roj. 1. 1865 v Ljubljani, Hönigmann Jadviga, učit. žen-
skih ročnih del /tudi za Buče/."

Zaradi porata prebivalcev in čedalje večjega števila otrok,
tudi novodobnejših teženj v šolstvu in potreb po izobra-
ževanju je učiteljstvo z naprednejšimi elementi v šolskem
okolišu Polje ob Sotli doseglo razširitev šole v trioddel-
čno šolo, ker je postala šola v šolskem letu 1927/28, na
kar je bil pouk v smislu kombiniranega pouka organiziran
takole: I. oddelek: 1. in 2. razred; osnov; II. oddelek:
3. in 4. razred; III. oddelke: 5., 6., 7. in 8. razred os-
novne šole. O tem pomembnem aktu beremo v šolski kroniki
za šolsko leto 1927/28 tole: "Z odlokom Ministrstva prosve-
te O. N. br. 48906 z dne 30. julija 1927 se je šola razši-
rila v trirazrednico. Omeniti moram" - nadaljuje kronist -
"da si je krajevni šolski odbor veliko prizadeval, da bi
razširjenje šole preprečil, a ni uspel." - Take zaviralne
momente faktorjev, ki bi morali napredne ideje podpirati,
čutimo v stari Jugoslaviji v našem podeželju v mnogih ob-
likah in bi navedli za to lahko različne vzroke, v prv-
pa bojazen občinskih mož ob novih oziroma večjih stroških
za vzdrževanje šole, ki si jih marsikateri član krajevne-
ga šolskega odbora ni upal zagovarjati pred občani, potem
pa tudi nerazumevanje vrednotenja boje organizirane šole.
Vendar so težnje za še boljše organizacijo šole napredova-
le; prizadevanja, da bi postala šola štiriodelčna šola
pa je druga svetovna vojna preprečila.

V stari Avstriji je bilo uradovanje nemško, učni jezik in
učbeniki so bili slovenski. Med prvo svetovno vojno se je
v poljski šoli sicer pouk vršil, toda bil je zaradi pomo-
či učencev pri domačih poljskih deli zelo okrnjen. Od na-
stanka stare Jugoslavije 1918 do nemške okupacije aprila
1941 je bila šola pomembna vzgojna ustanova slovenskega
kmečkega ljudstva ob Sotli. Med nemško okupacijo so šol-
sko poslopje uporabljali semkaj preseljeni Kočevarji za
šolo do konca vojne. Pouk se je vršil kajpak v nemščini.
Imena nemških učiteljev niso znana, prav tako ne naslovi
nemških učbenikov. Ob okupaciji so bili vsi učenci prese-
ljeni in so se vsi vrnili.

Po osvoboditvi 1945 je šola z ljudstvom v Polju ob Sotli,
ki se je vrnilo iz nemškega pregnanstva, zaživela novo živ-
ljenje. Vrnili so se slovenski učitelji in šola je dobila
zopet vlogo, ki ji gre in pripada. Medtem ko se je stanje
učencev v stari Jugoslaviji oziroma pred drugo svetovno
vojno skoraj stalno gibalo v mejah 170 - 180 otrok, je po
vojni to število začelo občutno padati. Ker so nastale po-
trebe po popolnem osemletnem izobraževanju naše mladine
v popolnih osnovnih šolah /osemletkah/, je s šolskih letom
1963/64 - za svojo stoletnico - šola postala zopet dwood-
delčna šola, tako da so ostali prvi štirje razredi osnov-
ne šole doma, 5. - 8. razred osnovne šole pa obiskujejo

učenci s področja šolskega okoliša Polja ob Sotli v so-
sednjih višje organiziranih šolah. Trenutno obiskuje os-
novno šolo v Polju ob Sotli okrog 50 otrok.

Razen navedenih virov in nekaterih podatkov iz župnijske
kronike nam je ohranjena šolska kronika od šol. leta
1922/23 do šolskega leta 1939/40 in šolska kronika od
1945/46 do danes. Kronika, ki je bila poslana Slovenskemu
muzeju v Ljubljano pred vojno, je zelo pomanjkljivo na-
pisana in so zaradi tega tudi podatki nekoliko revnejši.
Verjetno bi dobili kake podatke o šoli v Polju ob Sotli
v Učiteljskem Tovarišu ali v Popotniku in celjski Domovi-
ni, vendar je bilo premalo časa za poglobitev tudi v na-
vedene liste ali revije. Znano je, da so službovali na os-
novni šoli v Polju ob Sotli v zadnjih 100 letih naslednji
učitelji in učiteljice, od katerih so bili določeni tovari-
ši ali tovarišice tudi šolski upravitelji:

Eberl Anton,
Skaza Franc,
podučitelja Lah in Fras /po navedbi Avgusta Dobravca/
Hönigmann Ivan,
Hönigmann Jadviga,
Urbančič Karel,
Preskar Roza, poročena Bohinc,
Gradišnik Anton,
Gradišnik - Gajšek Viktorija,
Jerin Marija, poročena Tušek,
Škerlj Darinka,
Zazula Rafael,
Novak Frančiška,
Hrček Marija, poročena Podjavoršek,
Gorišek Marija, poročena Žurkin,
Mencej Franc,
Podjavoršek Albin,
Kočar Angela,
Strojan Slavica, poročena Planinc,
Zabret Frančiška, poročena Žurman,
Žurman Janko,
Veljak Anka, poročena Hvala,
Bohinc Roza,
Hihevc Jože,
Vogrinc Jože,
Koželj Marija,
Kužnar Marija, poročena Kocjan,
Trobina Erna,
Lang Hilda,
Trček Ivana,
Jezovšek Albina.

Vsi navedeni tovariši in tovarišice so v Polju ob Sotli
z vsoljubeznijo in prizadevno požrtvovalnostjo slovenskega

učitelja in ljubeznijo do otroka in slovenskega človeka - ta ljubezen se mi zdi, da je najznačilnejša lastnost slovenskega osnovnošolskega učitelja! - in opravljali svoj težki, z odgovornosti polni poklic v predelu t. i. kozjanskega okraja, ki je veljalo včasih kot kazensko področje. In so oblikovali zavest ljudstva v čisto neprijaznih okoliščinah, in niso nikoli klonili in so s težko preizkušenim ljudstvom zmagovito in pripravljeno stopili v novo dobo zgodovine slovenskega naroda. In - mislim - da ni bilo večjega priznanja za naše delo, kakor so bile besede pametnega kmečkega človeka, člana krajevnega šolskega odbora, ki jih je bil izrekel še v stari Jugoslaviji ob neki priliki: " V Polju smo imeli vedno srečo, da smo dobili dobre učitelje! "

Naj omenim ob tej priliki kot zaslužno šolsko služiteljico še pokojno Trampuš Ančko, ki je dolga leta v pomoč navedenim učiteljem in učiteljicam zvesto skrbela za red in snago šolskih prostorov v Polju in tako tudi po svoji strani prispevala k njenemu napredku.

Od ljudskih predstavnikov v krajevnem šolskem odboru naj navedem predvsem naslednje: mnogoletnega predsednika Jakopino Antona, posestnika iz Sedlarjevega, tovariša Avgusta Dobravca, zaslužnega soseda in prav tako mnogoletno Hostnik Anico, ki vodi sedanji šolski odbor poljske šole. Vsi navedeni in tudi mnogi drugi so se trudili za lepši razvoj svoje šole in so dosegali tudi kot prijatelji učiteljstva lepe uspehe.

Skromna osnovna šola v Polju ob Sotli je v svojih 100 letih obstoja in svojega dela opravila važno zgodovinsko kulturno - prosvetno poslanstvo. Za mnoge prebivalce poljskega šolskega okoliša je pomenila edini vir za pridobitev ustrezne vzgoje in izobrazbe. Po napadu nečloveškega okupatorja 1941. leta, ki je izpričal svojo kulturnost prav s tem, da je udaril predvsem po naših kulturno - prosvetnih dobrinah in požigal slovenske knjige ter prepovedal našo čudovito slovensko govorico, je naše kmečke ljudi, ki so tisočletja obdelovali težko obsoteljsko zemljo, zadela najgorenkejša usoda: izseljeništvu. Naše ljudi so preselili - z njimi je tod prenehala slovenska beseda. Toda v mrzli tujini, daleč od toplih domov v osovraženem nemškem 'rajhu', so slovenski ljudje šele prav in dokončno spoznali, kaj je domovina. Takrat šele so prav vzljubili tudi slovensko šolo, svojo šolo, ki ji posvečajo danes ob mnogih ugodnejših življenjskih možnostih in pogojih vso veliko skrb in ljubezen.

Prof. Albin Podjavoršek

N o v o l e t n e č e s t i t k e

Občanom šmarske občine, delovnim kolektivom in družbenim organizacijam ter društvom želi uspešno novo leto 1964

Občinski komite ZKS
Šmarje pri Jelšah

Občinska skupščina s svojo upravo želi vsem občanom, gospodarskim in družbenim organizacijam uspešno, zadovoljno novo leto 1964

Občinsko združenje borcev NOV, Združenje vojaških vojnih invalidov in Združenje rezervnih oficirjev in podoficirjev želi svojim članom uspešno novo leto

Vsem svojim potrošnikom in odjemalcem želimo uspešno novo leto 1964.

Trgovsko podjetje
" J E L Š A "

Šmarje pri Jelšah

Mnogo delovnih uspehov v
novem letu želi vsem ob-
čanom in poslovnim prijateljem

Kolektiv
Splošnega gradbenega podjetja
Rogaška Slatina

Kolektiv Zdraviliško - gostinskega podjetja Rogaška
Slatina želi vsem občanom ter svojim obiskovalcem us-
pešno novo leto in se še nadalje priporoča za obisk.

Mnogo sreče v novem letu 1964 želi vsem sodelavcem, pro-
izvajalcem in potrošnikom

K o l e k t i v
LI "BOHOR" - Mestinje

Srečno in uspeha polno novo leto želi vsem občanom

Kolektiv
Konfekcije "Oblačila" Rogaška Slatina

Našim cenjenim poslušalkam in poslušalcem želi srečno
novo leto

Kolektiv
Radia LT Šmarje pri Jelšah

Zadovoljno in uspeha polno novo leto vam želi
in se priporoča s svojimi proizvodi

STEKLARNA
"BORIS KIDRIČ" ROGASKA SLATINA

Šmarski mladini in vsem občanom želi v novem letu
1964 obilo radosti, osebne sreče in delovnih uspe-
hov ter prepričljivega uveljavljanja v samouprav-
ljanju

Občinski komite ZMS
Šmarje pri Jelšah

Vsem proizvajalcem, občanom in družbenim organiza-
cijam želi uspešno novo leto in uspešno utrjeva-
nje samoupravljanja

Občinski sindikalni svet
Šmarje pri Jelšah

Celje - skladišče

D-Per

575/1963

1119630158,8/10

COBISS o

OSREDNJA KNJ. CELJE